

glasilo tovarne alpina žiri

DELO ŽIVLJENJE

8

etnik 8

alpina

POSLOVNI USPEH V I. POLLETJU
1969

Pri ugotavljanju poslovnih rezultatov je prišlo v letošnjem letu do velikih sprememb. Tehnika ugotavljanja dohodka je povsem druga. Prej smo ugotavljali dohodek po plačani realizaciji, sedaj pa smo ugotavljali dohodek na osnovi izdanih faktur do 30.6.1969. Poleg tega se ob ugotovitvi dohodka upošteva tudi začetne in končne zaloge nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov in dohodek, vkalkuliran v teh zalogah. Povečanje zalog ob koncu obračunskega obdobja ima za posledico povečanje dohodka. Zaradi novega načina ugotavljanja poslovnih rezultatov tudi primerjave s preteklimi leti niso mogoče, primerjave z letom 1968 pa je možno izvršiti le delno.

Tovarna je v času od 1.1. do 30.6. dosegla naslednji uspeh. Dohodek je povečan za 25% v tovarni, v prodajni mreži pa je znižan za 15%. Na nižji dohodek v prodajni mreži so vplivali stroški, ki so se povečali za 34%, amortizacija pa se je povečala za 97%. Tudi v tovarni bi bil odstotek povečanja dohodka večji, če ne bi povečali proizvodnih stroškov za 38%, amortizacije pa za 54% in če ne bi zmanjšali vrednosti zalog nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov ob koncu obračunskega obdobja. Zaloge smo zmanjšali tako, da smo vse stroške režije in amorti-

zije prenesli iz zalog na stroške realizacije. Zmanjšanje končnih zalog in zalog nedovršene proizvodnje pa ima za posledico zmanjšanje dohodka in dobička.

Po novih predpisih smo ugotavljali tudi dobiček, ki ga doslej pri ugotavljanju dohodka nismo posamneli. Dobiček predstavlja različno med fakturirano prodajo in izrednimi dohodki na eni strani in stroški prodaje ter izredni izdatki na drugi strani. Dobiček kaže delovni organizaciji, koliko sredstev je dosegla z vloženimi poslovnimi sredstvi (stroški). Dohodek ima po novih predpisih širši pomen in se iz dohodka krijejo tudi vse pogodbene in zakonske obveznosti, to so obresti, zavarovalne premije, razni prispevki in drugo.

V prodajni mreži je ostanek dohodka večji, ker prodajna mreža nima zalog nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov, v katerih bi se lahko zadrževali stroški. Če primerjamo ostanek dohodka v prodajni mreži z letom 1968, je letos ta precej nižji in sicer zaradi povečanih obresti na poslovni sklad (povečanje za 44%), zavarovalnih premij in bančnih provizij.

Zaradi začasno ugotovljenega dohodka in možnosti prenašanja stroškov iz zalog v breme dohodka, niso podani vsi podatki delitve in in podrobna analiza. Rečemo lahko le to, da so stroški močnejše porastli kot celotni dohodek in da moramo v II. polletju polagati več pozornosti porabi materiala in drugim stroškom v tovarni in prodajni mreži.

Poseben problem, ki ima zelo občutne posledice pa predstavljajo

zaloge.

Zaloge materiala so se povečale za 54%, čeprav so stroški porabe materialov večji le za 38%. Tak odnos do zalog kaže na premalo vsklajeno delo nabave, proizvodnega in razvojnega sektorja in na pomanjkanje občutka za upoštevanje ekonomskih momentov pri poslovanju s tako velikimi zalogami.

Kljub večkratnem dokazovanju o nesmotrnosti takih zalog se stanje ni spremenilo. Pri vsem tem pa je posebno v skladišču furnitur in zgornjega usnja še veliko neidočega materiala.

Tudi zaloge nedovršene proizvodnje so se povečale, vendar povečanje manjše, kot pa značajni porast proizvodnje. Zaloge gotovih proizvodov so se povečale za 30% po vrednosti. Na povečanje proizvodnje proizvodnja ni bila pripravljena in ni mogla sproti plačati gotovih proizvodov. Analitična služba skupaj s spremljanjem prodaje ni opravila svojih nalog, ker ni bilo takojšnjega reagiranja na prajajočo se situacijo in bo zaradi tega veliko zniževanje vrednosti gotovih izdelkov, kar nam gotovo ne bo prineslo planirane uspeha. Na slabšo prodajnost so vplivali tudi drugi faktorji. Med ostalimi kvaliteta izdelave in materiala, v nekaterih slučajih nescodobni modeli in poraba zastarelih materialov in v nekaterih slučajih preveč groba izdelava in neprimerne barve.

Zaradi visokih zalog je bilo preveč sredstev vezanih v zalogah, zato je bilo zelo otežko-

čeno finančno poslovanje in ni bilo mogoče tekoče plačevati obveznosti do dobaviteljev. Tudi banke so bile v prvem polletju strokaj brez denarja in smo morali zelo dolgo čakati na nakazila oodobrenih kreditov. Poleg vezave sredstev v zalogah pa so se močno povečala izplačila osebnih dohodkov, za katera smo vedno le s težavo zbrali potrebna sredstva.

V prvem polletju smo proizvedli 497.877 parov za vrednost N din 32.022.761.--. S tem smo dosegli 48,10% postavljenega plana (plan 1 milijon parov). Proizvodnja se je povečala po številu parov za 18,5%, po vrednosti pa za 42,7%. Do povečanja proizvodnje po vrednosti je prišlo zaradi večjega fizičnega obsega proizvodnje, močno pa so vplivali na večjo vrednost po lastni ceni tudi osebni dohodki, ki so se povečali za cca 45%.

Iz proizvodnih zalog je bilo prodano 416.460 parov in sicer 235.426 parov lastni prodajni mreži, izvoženo je bilo 154.621 parov, angro kupcem pa smo prodali 26.414 parov.

Prodaja lastnih proizvodov preko prodajne mreže se je zmanjšala, izvoz pa je šestkrat večji, kot je bil lansko leto v istem obdobju. Po podatkih prodajne službe so se poprečne zaloge gotovih izdelkov v tovarniškem skladišču povečale za 30%, po stanju 30.6. pa so bile zaloge večje za 15%. Prodaja tovarne je večja letos za 30% po količini in enako po vrednosti, če upoštevamo cene iz lanskega leta. V prodajni mreži pa se je prodaja povečala za 9%, zaloge pa so se povečale le na --

lenkostno.

V tovarni smo dosegli ob koncu junija poprečje osebnih dohodkov 956,80 din, kumulativno poprečje znaša 939,12 din. Osebnih dohodke smo povečali za 26% v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, če pa primerjamo osebnih dohodke s doseženim poprečjem v letu 1968, smo jih v letošnjem letu povečali za 9,29%. Po podatkih, ki jih daje Zavodu za statistiko znašajo naši poprečni OD 974,81 din.

V prodajni mreži so bili osebni dohodki v prvih treh mesecih večji, v zadnjih mesecih pa so osebni dohodki nižji, kot v istem obdobju preteklega leta.

Investicijah ob zaključku prvega polletja ne bi podrobneje govorili, ker je gradnja v teku in so zapadle obveznosti do gradbenega podjetja plačane. Za novi objekt smo sredstva zagotovili že ob začetku gradnje, za nadaljške nove stavbe pa mesečno zagotavljamo potrebna sredstva.

Albinca MOŽINA

ITALIJANSKA INDUSTRIJA OBUTVE

V prvem trimesečju je italijanska industrija obutve zabeležila izvoz prek 57 milij. parov čevljev, kar predstavlja v primerjavi z istim razdobjem 1968 povečanje za 19,6%. Vrednost izvoza se je povečala od 79.940 milij. lir v letu 1968 na 97.444 milij. lir /+21,2%/.

KVALITETA

Kadarkoli kupujemo v trgovini razno blago, imamo poleg cene pred seboj predvsem kvaliteto izdelka, zato zmeraj dajemo prednost izdelkom renomiranih proizvajalcev. Da pa si neka tovarna pridobi veljavo kvalitetnega proizvajalca, pa je potrebno leta in leta naprcov, medtem pa si z malomarnim poslovanjem ta ugled v najkrajšem času zapravi.

Če pogledamo kakšni so izgledi za uspešno poslovanje našega podjetja, lahko ugotovljamo, da so zmogljivosti jugoslovanske čevljarne industrije za domače potrebe močno predimenzionirane, izgledi za izvoz pa tudi ne najboljše, zato je odločilno za uspešno prodajo, da bomo izdelovali res kvalitetno obutev. Da pa bodo naši izdelki res kvalitetni je važno, da vsak poedini član kolektiva kvalitetno opravi svoje delo, pa naj bo to nabavi, razvoju ali proizvodnji. Upoštevajmo, da ima navadna lonka cca 100 delovnih operacij (faz) in samo ena slabo opravljena že lahko povzroči znižanje vrednosti izdelka (škartiranje). Seveda pa problem škarta še ni rešen samo z znižanjem prodajne cene, ker predvsem pri finejših čevljih nikakor ni v interesu kupca, da za razmeroma malenkostno znižanje kupuje manjvredno blago. Ker pa inozemski kupci večkrat naročajo razne modele, ki za naše tržišče niso primerne, je potrebno ceno tem modelom še več znižati kot pa je to

slučaj pri proizvodih za doma -
če tržišče.

Če upoštevamo vsak dan večje
zahteve kupcev in vsak dan
bolj ostre konkurence, lahko
ugotovimo, da bodo uspešno po-
slovale samo tiste tovarne čev-
ljevi, ki bodo sposobne ponudi-
ti na tržišče obutev, ki bo le-
pa, kvalitetna in po konkurenča-
nih cenah.

Miloš MLINAR

KAKŠNE TEŽAVE IN POMANJKLJIVO-
STI NASTAJAJO PRI PRIPRAVI DO-
MAČIH IN TUJIH KOLEKCIJ

Že sam naslov nam dovolj pove,
da z izdelavo kolekcij nasto-
pajo velike težave, tako pri
kolekcijah za domači kot tuj
trg.

Izdelava kolekcij za domači trg:

V vsakem koledarskem letu mo-
rajo naši modelirji pripraviti
dve kolekciji, za vsako kolek-
cijo približno 300 modelov, to
je kolekcija za jesen-zimo in
pomlad-poletje. Od teh 300 mo-
delov pa je izbranih približno
70 - 80 modelov za eno sezono.
Ševeda se velikokrat vprašamo,
če so od teh 70-80 modelov res
bili izbrani najboljši. Veli-
kokrat primerjamo prodajo prej-
šnje sezone. Skoraj enak model,
kateri se je v prejšnji sezoni
dobro prodajal, v naslednji se-
zoni sploh ni prodajen. Zani-
mitev je tudi, da skoraj vsaka
republika zahteva nekaj poseb-
nega.

Izdelava kolekcij za tuji trg:

Pri izdelavi kolekcij za tuji trg
je vprašanje izdelave še bolj pe-
reče, ker ima vsaka država svoje
zahteve in tu se zopet precej lo-
čita vzhod in zahod. Posebno vpli-
vajo na izvoz materiali, kopita,
posebno na zapad pa tudi cena.
Cena modela pri izvozu na zapad
ima zelo velik pomen, kajti, oni
bi radi od nas kupovali lepe mo-
dele iz dobrih materialov in po-
ceni. Vsi pa vemo, da na zapad
moramo izvažati, ker moramo od
njih kupovati stroje in reproduk-
cijski material. Ob vsaki izdela-
vi kolekcije, pa naj si bo to za
domači ali za tuji trg pa se jav-
lja vrsta težav:

1. Poznavanje tujega in domačega
trga; dobro obvladanje trga;
daje tudi dobro prodajo,
2. Vgrajevanje tistih materialov,
kateri so modni, trpežni, meh-
ki in poceni,
3. Izdelava modelov na moderna ko-
pita z modernimi petami (nova
serija 400 parov kopit za pro-
izvodnjo stane približno 8 tisoč
2,500.000),
4. Precej težav pri izdelavi vzor-
cev za tuji trg je tudi pri na-
bavi raznih okrasov, ker veli-
kokrat tuji kupec naroči po 2
ali 5 parov vzorcev, na kate-
rih se okrasi, vemo pa tudi, da
jih nabavna služba pri najbolj-
ši volji ne more preskrbeti do
tistega roka kot ga je kupec
postavil za izročitev modelov.
5. Še nekaj bi rad poudaril in
kar bi se morali zavedati mi
vsi od razvoja do proizvodnje,
da ne bi odklanjali izdelave
vzorcev, ker vemo, da je to
naš jutrišnji kruh, ker samo
enih modelov ne moremo izdela-
vati kar naprej. Velikokrat se

primeri, da moramo vzorce izdelati v parih dneh, zato bi prosil, da se vsi, ki imate opravila z vzorci (sekalnica - montaža) držite rokov in navodil, ker velikokrat točna dobava vzorcev da kupcu upanje, da bo tudi naročeno količino dobil točno dobavljeno.

Bo posebej bo težko napraviti kolekcije za naprej, ker vemo, da je kupna moč padla, da imajo vse trgovine in tovarne čevljev precej velike zaloge in da veliko čevljev tudi uvažamo, izvažamo pa manj kot prejšnja leta in da vse čevljarske tovarne povečujejo svojo proizvodnjo in znižujejo cene svojim izdelkom.

Milan FILIPIČ

NOVICE IZ KADROVSKEGA ODDELKA

V mesecu juliju ni bilo bistvenih kadrovskih sprememb. Novih delavcev v naš obrat nismo sprejeli. Delovno razmerje pa je prenehalo Pečelin Adolfu zaradi odslužitve kadrovskega roka, Ržen Lenka je invalidnsko upokojena, Černigoj Slavka je delo odpovedala iz osebnih razlogov. Delovno razmerje je prenehalo delavcem, ki so bili sprejeti na delo za določen čas. Ti delavci so: Seljak Ivan, Kunc Drago, Oblak Vinko, Trček Milan, Gantar Pavla, Lapajne Vida, Močnik Ivica in Fustovrh Ivanka. Število zaposlenih v našem obratu je ob koncu julija 887 delavcev.

V obratu ALPINA v Gorenji vasi v tem mesecu ni bilo sprememb in znaša število zaposlenih 144 delavcev in delavk.

Tudi v prodajni mreži ni bilo bistvenih sprememb. V prodajalni Ljubljana II je nastopila delo Seljak Marinka kot prodajalka. Z delom pa so prenehali 4 delavci in sicer: Marjanovič Milan, Mlinar Franci, Gogoljak Vilma in Rakoša Anica. Število zaposlenih v prodajni mreži je ob koncu meseca julija 155.

A. F.

Na dveletni STROKOVNI ČEVLJARSKI ŠOLI V PIRMASENSU je v mesecu juliju uspešno zaključil šolanje
ANTON KLEMENČIČ

Čestitamo mu in želimo mnogo delovnih uspehov!

V mesecu juliju so se poročili:

BURNIK SILVA, GLIHA JULIJANA in
CBLAK GABRIJELA.

Iskreno čestitamo!

V preteklem mesecu je bila upokojena LENČKA RŽEN.

Želimo ji mnogo let prijetnega počitka!

Za neugodno resnico je samo eno zdravilo: treba se je z njo sprijazniti.

(Camus)

RAZGOVOR S ČLANI KOLEKTIVA O PREŽIVETEM DOPUSTU

Kakor v preteklih letih se je tudi v letošnjem letu uredništvo našega lista "Delo, življe - nje" namenilo priobčiti kratek razgovor z nekaterimi člani kolektiva o preživetem letnem dopustu. Čisto po naključju so bili za razgovor izbrani štiri člani kolektiva, ki smo jim zastavili naslednja vprašanja:

1. Kje je preživljali letni dopust?
2. Ali ste bili z dopustom zadovoljni?
3. Če niste bili zadovoljni, nam prosim povejte, zakaj ne?

Oleeg odgovorov na ta vprašanja smo jih naprosili, naj nam na - vedejo še nekaj pripomb ali predlogov, ki bi našim članom kolektiva služili kot navodilo, kako naj bi se dopust najkoristneje uporabil za nabiranje novih fizičnih in psihičnih moči.

Prvi nam je na vprašanj odgovoril tovariš JAKOB PODBINK in nam povedal sledeče: "Letni dopust sem večji del preživel doma. Izkoristil sem ga največ za delo pri popravilu svoje hiše. Tri dni pa sem preživel pri Št. Vidu pri Stični na Doelnjskem. Posebnega razvedrila si nisem privoščil, razen dveh dni, ki sem jih preživel na lovu v Žirovskem vrnu. Z dopustom sem bil le delno zadovoljen. Vzrok ne - dovoljstva pa je predvsem pomanjkanje denarja, ki mi je cene-

gočilo, da bi dopust preživel družino na morju. Kar se tiče predlogov za pridobivanje in obnavljanje moči v času dopusta, bi priporočal vsakomur, da izkoristi čimveč časa za bivanje v naravi, takozvani pikniki."

Drugi, s katerim smo lahko pokra - ljali, pa je bil tovariš CIRIL STANOVNIK. Ta je našo radovednost potešil takole: "Ves čas dipusta sem preživel doma. Privoščil sem si le dva krajša izleta. Razen teh izletov si nisem privoščil drugega razvedrila, marveč sem ves čas s pridom izkoristil pri gradnji lastne stanovanjske hiše. Z dopu - stom sem bil v celoti zadovoljen, ker mi je bilo vreme naklonjeno, tako da sem lahko nemoteno delal pri gradnji novega doma. Kako bi bilo mogoče drugače preživeti d - pust, doslej še sploh nisem ra - misljal. Morda o tem kdaj kasneje, ko se bom otresel bremena moje gradnje."

Naključje je pripomoglo, da sta se naši radovednosti odzvali tudi dve tovarišici. Prva od njih je tovarišica MARTA BOŽIČ, ki nam je o do - pustu povedala tole: "V službi sem šele tri mesece, zato nisem imela pravice do dopusta. Kolektivni do - pust sem preživela v tovarni v grupi za čiščenje. Glede predlogov, kako bi dopust najkoristneje izra - bili, menim, da bi bilo najbolje, če bi vsak član kolektiva preživel nekaj dni dopusta na morju. Tako bi se dobro odpočil in nabral no - vih moči za nadaljnje delo."

Druga tovarišica, ki nam je postre - gla z odgovori, pa je bila MARIJA KASTELEC. Takole odgovarja na na -

ša vprašanja:

"Pravega dopusta še nise imela. Če povem, da smo letos pričeli z gradnjo hiše, potem veste, da to terja tudi veliko prostega časa in truda. Tako sva se že spomnili z možem zmenila, da bova polovico dopusta porabila za betoniranje polovice pa za pravi dopust - t.j. za počitek in odmor. Tako je bil to pravzaprav delovni dopust.

Kako sem zadovoljna z dopustom? Priznati moram, da sem bila zelo utrujena, vendar sem ob pogledu na betonske stene čutila prav tako zadovoljstvo, kot ti isti člani kolektiva, ki so se prvi koncu dopusta v Umagu navduševali nad rjavo barvo svoje kože.

Preostali dopust, ki je namenjen počitku in sprostitvi, pa bom izrabila šele ob koncu avgusta, ko bomo že zaključili z gradnjo za leto. Tudi letos bom z družino odšla na Gorenjsko, ki nas vsako leto znova pritega. Če nam to vreme naklonjeno, bomo za nekaj dni oprtali stare nahrbtnike ter obuli gojlerje in se za par dni umaknili avtomobilskemu vrvežu.

Prilogi oz. nasvet članom kolektiva za prihodnji dopust:

Dopust je treba porabiti tako, da se človek otrese vsakdanjih skrbi in sprosti. Če ni moč porabiti vsega dopusta za počitek, vsem je treba vsaj polovico dopusta porabiti v ta namen. Pa naj denarja je prav tako treba zamenjati za dopust. Ta denar se namala dobro obrestuje. Z dopusta se boste vrnili sproščeni, polni energije za delo in tako vam bo delo hitreje šlo od rok."

Uredništvo našega lista se vsem

članom kolektiva prisrčno zahvaljuje za prijazne odgovore in s njim, kakor tudi ostalim prijateljem za sodelovanje v našem glasilu.

Anton ŽAKELJ

OBUTEV ZA HIMALAJCE

Po dogovoru s Planinsko zvezo Slovenije smo v naši tovarni izdelali obutev za himalajsko odpravo. Obutev je napravljena iz jalenove kože - loscsa in je dala pravejši trdega dela. Da pa je le-ta zadovoljiva, smo videli iz naših lednjih vrstic, ki so bile dne 1.8.1969 objavljene v "Delu":

"BRZOJAVKA O VIŠINSKIH ČEVLJI"

Naša udeleženca na alpinadi pod Pikom Lenina sta III. JAHO poslala brzojavko naslednje vsebine: "Višinski čevlji v višini 6200 m v mokren in suhem snegu v celoti ustrezajo!"

Torej še ena razveseljiva vest za naše himalajce. Višinske čevlje, ki jih med vzponom na Pik Lenina preizkušata Šegula in Salberger, je izdelala tovarna ALPINA-Žiri s posredovanjem podjetja KOTNIK-TOBUS, ki je prevzel pokroviteljstvo nad himalajsko obutvijo."

Zahodnemški izvoz obutve

V preteklem letu se je zahodnemški izvoz obutve povečal za 42, na 6,5 milij. parov. V I. poll. 1969 je izvoz dosegel 1,84 milij.p., proizvodnja obutve pa se je v primerjavi z 1.1968 povečala od 27,2 milij. na 29,6 milij. parov čevljev.

DVAKRATNI IZLET PO AVSTRIJI IN ITALIJI

Prebudilo se je lepo in praznično poletno jutro, to je bil 22. julij 1969. Za ta dan je bil predviden izlet v Avstrijo in Italijo, katerega je organiziral sindikat Alpine za svoje članse. Ker je bil izlet poceni, je bilo udeležencev za dva avtobusa.

Tudi iz obrata Alpine v Gorenji vasi se je prijavilo pet članov, med katerimi sem bil tudi sam. Ker po prijavi nismo dobili nobenega obvestila, smo upočstevali ure in datum, kateri je bil na razpisu. Že ob peti uri zjutraj smo v veselem razpoloženju čakali ter se veselili predvidevanja izleta. Veselo razpoloženje je pričelo počasi upadati, ker ni hotelo biti avtobusa z izletniki iz Žirov. Okrog 6 ure 20 minut pa je pripeljal težko pričakovani avtobus, a ni ustavil. Mislili smo, da je zadaj še eden, a ga ni bilo. Kakšno razpoloženje je zavladalo med nami bi se težko opisalo. Hudo nam je bilo ker je tako težko pričakovani izlet šel po vodi. Razočarani smo odšli domov. Nisem bil dolgo slabe volje. Sredi dopoldneva sem vzel moped in se odpeljal z njim na izlet v Avstrijo in Italijo. Prevozil sem isto progo in še več, kot je bila predvidena za izlet z avtobusom. Ob petih popoldan sem prišel v Trbiž. Tam sem dobil znanca, kateri je bil udeleženec izleta. Vprašal sem ga, zakaj zjutraj niso ustavili. Povedal mi je, da je avtobus poln in da bo naslednji dan

še en izlet na tej progi. V glavi se mi je porodila misel, da smo se goče iz Gorenje vasi predvideni na naslednji dan.

Tega dne sem prišel prepozno domov in nisem mogel o tem obvestiti še drugih udeležencev izleta iz Gorenje vasi. Tudi za drugi dan sem bil v dvomih, če bom imel toliko sreče, da bo avtobus v Gorenji vasi ustavil. Tega dne pa me sreča ni pustila na cedilu. Avtobus je ustavil in me vzel s seboj. V avtobusu je bilo še za štiri ljudi prostora, kateri pa so bili doma in črno gledali na organizacijo izleta. Priznati moram, da je izlet potekal v najlepšem redu in da smo imeli dobrega vodiča. Pripovedoval nam je zanimivosti in zgodovino krajev, skozi katere smo vozili.

Beljali smo se iz Gorenje vasi, preko Skofje Loke, Kranja, Ljubelja, Celovca, Beljaka, Trbiža in Kranjske gore. Pri vožnji proti Ljubelju smo opazovali lepoto Karavank, katere se mogočno dvigajo proti nebu. Prvi večji postanek smo imeli v Celovcu. Tam smo ogledovali zanimivosti mesta, med katerimi je vzbudil največjo pozornost zmaj, ki stoji na trgu pred mestno hišo. Z avtobusom smo se zapeljali par kilometrov po cesti proti Dunaju. Tu smo si ogledali cerkev Gospe Svete. Ta cerkev ima dva zvonika, in v enem visi največji zvon Koroške. Vlit je bil iz topov. Na Gosposvetskem polju smo si ogledali tudi "Knežji kamen", kateri stoji tam že okrog 1400 let. Iz Celovca smo se odpeljali proti Beljaku. Cesta po kateri je drvel naš avtobus teče blizu Vrbskega jezera. Vrbsko jezero sega od Celovca do Vrbe in je dolgo 16,5 km. Ker je bilo vre-

me lepo, je po jezeru in njegovem bregu mrgolelo kopalcev. Na jezeru tudi ni manjkalo čolnov, jadarnic in manjših ladij za prevažanje turistov. Naravno lepoto Koroške pa polepšajo še rože, katerih nikjer ne manjka. Rastejo po vrtovih in po oknih hiš.

Vožnja od Celovca do Beljaka je potekala zelo hitro. Csojskega jezera, kateri je ostal za hribom na naši desni strani, nismo videli, je pa precej manjši kot je Vrbski. V Beljaku smo bili malo časa ker smo imeli pred seboj še dolgo vožnjo. Pot iz Beljaka nas je peljala preko avstrijsko-italijanske meje in Trbiža na Višarje. Višarje so na visokem hribu, kateri ima 1790 m nadmorske višine. Včasih so hodili tja peš. Do Žabnice so se pripeljali z vlakom ali avtomobilom, naprej pa je bilo okrog 4 ure peš hoje. Sedaj pa je zgrajena gondolska žičnica, katera nas popelje iz doline na hrib v 10 minutah. Ta kraj je zelo znana izletniška točka. Obišče ga veliko turistov, med katerimi je največ Slovencev, Italijanov in Avstrijcev. Na povratku smo se ustavili v Trbižu, in na naši strani v Kranjski Gori. Ko smo se odpeljali iz Kranjske gore, je bila že noč, kajti večerna zarja je že skoraj popolnoma ugasnila. Tako se je naš izlet približal kraju. Okrog 22. ure pa smo se srečno vrnili domov.

Ko smo pozneje vprašali, kako je prišlo do take pomote, so nam povedali, da je obvestilo o izletu za Horenjovo vas ostalo v žepu za to odgovornega čla-

na sindikata. Na tolikšno daljavo in skozi žepe pa ne more nihče brati. Res so dobili denar o izleta vrnjen, a dvomim, če se bo v prihodnje še sploh kdo iz našega obrata prijavil za tako organizirane izlete. Star pregovor pravi: "Osel gre samo enkrat na led."

Vinko BOGATAJ

PRIKLJUČITEV ŽIROV K OBČINI
ŠKOFJA LOKA - S 1. januarjem 1970

V uradnem listu SRS števil. 24 z dne 24/7 1969 je objavljen naslednji

Z A K O N

o spremembi območij občin Logatec in Škofja Loka

1. člen

Območje občin Logatec in Škofja Loka, določeno z zakonom o območjih krajev in občin v SR Sloveniji (Uradni list SRS št. 35/64) se spremeni tako, da se izloči iz občine Logatec in se priključi občini Škofja Loka naselja, ki jih zajema Krajevna skupnost Žiri.

2.

Območje iz 1. člena tega zakona postane sestavni del občine Škofja Loka dne 1. januarja 1970.

S tem dnem postanejo organi občine Škofja Loka na tem območju krajevno pristojni za opravljanje vseh zadev iz pristojnosti občine.

3. člen

Odborniki skupščine občine Logatec, ki so bili izvoljeni v volilnih enotah na območju iz 1. člena tega zakona postanejo s 1. januarjem 1970 odborniki skupščine občine Škofja Loka.

4. člen

Pristojni organi občine Škofja Loka prevzamejo v reševanje od organov občine Logatec vse do 1. januarja 1970 nerešene zadeve, ki se nanašajo na območje iz 1. člena tega zakona. Ti organi prevzamejo tudi vse druge spise, uradne knjige in evidence, ki se nanašajo na to območje, ter inventar in uradne prostore, ki so jih na tem območju uporabljali občinski organi.

5. člen

Občina Škofja Loka prevzame s 1. januarjem 1970 vse pravice in obveznosti, ki izvirajo iz investicijskih posojil ali danih garancij za objekte na območju iz 1. člena tega zakona, ter druge pravice in obveznosti občine Logatec, ki se nanašajo na to območje.

6. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Izvedeli smo, da predstavniki obeh občinskih skupščin kakor tudi družbeno političnih organizacij tesno sodelujejo z namenom, da bi se do konca tega leta področja Žirov postopoma vključilo v občino Škofja Loka, tako, da bo 1. januarja 1970 ostal le

še formalen prenos. Tako bodo odbornike iz Žirov vabili že letos na seje škofjeloške občinske skupščine, občani Žirov pa bodo sodelovali v razpravo osnutke odlokov, ki jih bo loška skupščina v bodoče sprejemala. Prav tako bodo družbeno politične organizacije (socialistična zveza, zveza komunistov, zveza mladine, sindikati) v Žiroh takoj začele sodelovati v akcijskih programih občinskih feranov iz Škofje Loke.

V zadevah, ki so v pristojnosti občinske uprave, pa naj se občani Žirov do konca tega leta obračajo še na organe občine Logatec. Predsednik SO Logatec tov. Haložan, je zagotovil, da v takšnih zadevah ne bo nobenih zastojev in da bo jazen, ki je bila izražena v julij-ski številki našega lista (članek "Po referendumu") ni utemeljena.

S. P.

SPOMINI NA PRETEKLOST

Večkrat mi spomin seže nazaj v zgodnja otroška leta. Nisem še končala tretji razred osnovne šole, ko sem slišala povsod govoriti: "Vojna, vojna se je začela." Nisem doumela kaj je to, vendar sem vedela, da mora biti nekaj hudega. V štirih letih grozot sem spoznala strahoto in gorje, ki je izražena v besedi vojna. Lepoga dne maja 1945 pa so zaplapolale slovenske zastave, mlaji in slavolčki so naznanjali svobodo. Spet se naša otroška grla v vsej sreči zapela slovenske in partizanske pesmi brez skrbi.

S 14. leti pa sem že dobila delo v čevljarski zadrugi v Žireh. Kako srečna sem bila, ko sem šla prvič na delo. Prešivalnica je bila takrat v domu Partizanov v sobi, kjer je sedaj mladinski klub. Ni bilo veliko prešivalk. Večina ji je sedaj že v pokoju ali pa bodo kmalu upokojene. Jaz in več mojih vrstnic pa smo se tam začele učiti. Bile smo slabotne zaradi nezadostne hrane, plahe v slabih oblikah in zakrpanih nogavicah. Ko je bil čas malice smo se stisnile v krog in iz torbic lomile koruzen kruh, ki se je včasih drobil kot žganci. Starejše prešivalke so nam bile naklonjene in nam radi pomagale, za kar sem jim še danes hvaležna in prav vse spoštujem.

Naš velik up in nada pa je bila tovarna, ki se je gradila in rastla iz dneva v dan. Ko je bilo zidarsko delo opravljeno, je nas čakalo veliko dela. Vse je bilo treba očistiti. Največ se je naredilo z udarniškim delom. Tega sedaj ne poznamo več. To je bilo delo, ki ni bilo plačano. Koliko ur smo naredile, tega nismo niti šttele. Treba je bilo le preveččasno očistiti. Najbolj se spominjam, ko je zmanjkalo vode in smo jo nosili spodaj iz jarka za čiščenje oken v tretjem nadstropju.

Tisto jutro, ko smo stopile v svetlo zračno prešivalnico, ne bo pozabljeno. Bilo je veliko novih strojev. Začeli smo z delom in delo je zateklo. Delali smo samo vojaške čevlje in tradicionalne žirovske gojzarje. Ustanavljale so se delovne brigade, ki so med sabo tekmovali. Najboljši delavci

so bili proglašeni za udarnike. V montažnih oddelkih so dekleta snemala in kovala, tolkla po kolenih in prekomerno naprezala svoje sile. Pri malici smo iz torbic izvlekle boljše kruh, ki je bil včasih celo namazan.

V dvajsetih letih se je tako spremenilo, da ni več sledu o tistih skromnih, a težkih začetkih. Ni več žuljavih rok, težko delo opravljajo stroji. Imamo lepo jedilnico z dobro in poceni malico. Pa se včasih godrnjamo. Ko čakam na popoldansko izmenico, gledam kako lepo oblečena dekleta hodijo na delo, se vozijo s kolesi in avtobusi. Pa se verjetno ne zavedajo, da so srečne.

V dolgih letih nam je res postala Alpina drugi dom. Veliko težav, pa tudi dosti lepih dni preživljamo skupaj s sodelavkami, ki so po večini nesebične in dobre tovarišice pri delu.

Zadnje čase se nam je priključilo veliko mladih. Nimajo še potrebne prakse zato jim pomagajmo, da jim bo čim lažje priti v naš tempo dela, ker je začetek težak; a od njih pričakujemo hvaležnost.

Anica RAMPRE

VPRAŠANJA - PRIPOMBE - ODGOVORI

Uredništvu biltena !

Ob letni vročini in skoraj osušeni Sori smo se dekleta večkrat spraševale, koliko časa bomo morali v Žireh še čakati na kopalni bazen. Če gremo malo na ok-

rog, vidimo v tako razvijajočih krajih kot so Žiri, da imajo že lepo urejena kopališča. Zanima nas, če že naši vodilni v Žireh sploh kaj razmišljajo o tem. Nekoč so mladi s svojim, delom mnogo prispevali pri taki gradnji. Zdaj pa je tako delo iz-podrinil stroj. Za uresničitev naših želja pa mislimo, da bi ni mladi lahko prispevali v obliki samoprispevka. Kaj pravi k temu vodstvo Alpine, Krajevne skupnosti in osnovne šole?

Mlade kopalke

Odgovor: Ker vprašanje kopalnega bazena ne zadeva samo mladih, čeprav imajo mladi največjo željo po njem, je treba na to vprašanje odgovoriti malo obširneje.

Vprašanje kopalnega bazena in še vrsto drugih zelo (da ne rečem bolj) važnih zadev, ki v Žireh predstavljajo čedalje večji problem, bo treba v bodoče hitreje in bolj učinkovito reševati. V Žireh se osebni standard zadovoljivo razvija in temu ni kaj oprekati, posledica tega pa je, da vedno bolj občutimo potrebo po objektih skupne porabe, ki predstavljajo družbeni standard in sedaj ne zadovoljujejo razvitenosti kraja. Poleg bazena bi v Žireh rabili še: kanalizacijo, asfaltirane ulice s pločniki, reprezentančno stavbo tipa restavracije ali hotela, parkirni prostor, boljše javno razsvetljavo, sportna igrišča in dvorane in še in še. Vse naštetu pa zahteva veliko denarja in zato ni mogoče predvidevati, da bi posamezne probleme lahko reševali samo z dobro namernimi akcijami, kar seveda tudi ni za podcenjevati.

S tem mislimo povedati, da treba v Žireh čimprej izdelati perspektivni program potreb po skupnih objektih družbenega standarda in na osnovi tega razpisati referendum o krajevnem samoprispevku, tako, da bi vsi zaposleni prispevali k zboljšanju razmer. Če bi referendum uspel, potem se, bi izdelali operativni program s prioriteto listo posameznih objektov. Takrat pa bi se mladi lahko potegovali, da kopalni bazen pride čimprej na vrsto.

Uredništvo

Našim bralcem ! (predvsem šoferjem)

Med tem časom, ko smo bili na dopustu smo v DELU, dne 18. julija t.l. v rubriki Pogovor z bralci prebrali članek, ki je opozoril na probleme na naših cestah. Zar ga verjetno niste imeli vsi prilike prečitati zaradi letovanja ali iz drugih vzrokov, smo se odločili, da ga kot vrednega premisleka, prepisemo:

"O B T O Ž U J E M !

Zolajev Obtožujem! je tokrat zapisal prof. Metod Klemenc iz Celja, Titov trg 8. Nekaj časa smo razmišljali, ali ni v obtožbi preveč dramatiziranja, ali ni morda preveč pod vtisom piščeve osebne tragedije. Ko pa smo razmišljali o tem, kar se dan za dan dogaja na naših cestah, smo sklenili, da "obtožnico" objavimo takšno, kakršna je - brez komentarja. Radi bi, da bi odmevala po vsej Sloveniji, zlasti pa med ljudmi, ki pogosto sedejo za volan, pa včasih pozabijo, da krmarijo med življenjskimi smrtjo, včasih svojo, neredno tudi tujo.

Pismo, ki ga objavljamo v celoti, se glasi takole:

"Te vrstice, za katere želim, da bi marsikomu pri nas prebudile zavest in vest, pišem kot popolnoma nedolžen voznik. Šestega junija 1969 ob 17.45 sem v prometni nesreči v Savinjski dolini izgubil ženo, mater dveh majhnih otrok, zdravnico pediatričnega oddelka celjske bolnišnice.

Po naključju smo sin, jaz in sospotnik ostali živi s hudimi poškodbami, ki pa niso nič v primeri z neusmiljeno smrtjo. Kot voznik imam v nesreči povsem čisto vest. Bil sem popolnoma trezen, spočit in sem upošteval vsa cestnoprometna pravila. Moje vozilo je bilo v brezhibnem stanju. V trenutku grozeče nesreče sem storil vse, kar sem znal, vendar nisem mogel preprečiti usodnega trčenja. Moral sem pogledati smrti v oči in še danes ne morem dojeti, kako smo preostali preživi veli nesrečo.

In kaj je bil neposreden vzrok nesreče? Kot največkrat - vinjenost. Vinjeni voznik nemške narodnosti v družbi prav tako alkoholiziranih Slovencev je nenadoma zavil naravnost v moje vozilo in nesreča je bila neizogibna.

Prebridke vem in čutim, da življenja po smrti ni mogoče obuditi. Pa vendar ne morem molčati. Sili me, da bi vpil na vse grlo in opozarjal ljudi, naj bodo razumni, saj bo drugače grobišče cestnoprometnih žrtev še večje in globlje. Menda smo med deželami Evrope glede števila prometnih nesreč in smrtnosti na

vrhu lestvice.

Vsi vemo, koliko denarja plačujemo vozniki že leta in leta pri vsakem litru bencina. Nihče ne bo prepričal, da v tem času ne bi mogli zgraditi nekaj novih in tih cestnih cestniš in pomnožiti cestnoprometnih orjanov, ki bi uspešno uvedli na naše ceste red in disciplino. Vprašujem: kam gre denar? In obtožujem ...

Zatem obtožujem našo zakonodajo, ki je že naravnost smešno predrugača in strpna do vinjenih in brezhibnih voznikov, ki uprizarjajo na naših cestah pravcate serije prometnih prekrškov. Ni mi jasno, ali se morda tudi naša zakonodaja norčuje iz nas poštenih voznikov in ščiti tisto malo krdelo nepoštenih voznikov, ki jim ni mar za cestnoprometne predpise in občečloveške norme. Razlikujem dve vrsti nepoštenih voznikov: vinjene voznike in objestneže, ki jim pomeni divjanje po cestah "hobi" osebnega izživljanja. V obeh kategorijah nemalokrat prednjačijo nekateri tujci, ki menijo, da je v "balkanski" Jugoslaviji dovoljeno prav vse, saj so denarne kazni za prekrške prav smešno nizke v primerjavi z denarnimi kaznimi v njihovi domovini.

V imenu pokojne žene, v imenu nepregledne vrste nedolžnih žrtv, njihovih otrok in svojcev, pa tudi v imenu prihodnjih žrtv tega nerazumljivega stanja na naših cestah in v naši zakonodaji zahtevam takojšnje preprečenje nasilja na cesti. Predlagam spremembo določila o dovoljeni koncentraciji alkohola v krvi. Mislim, da voznik sploh ne bi smel zaužiti alkohola pred in med vožnjo. Takim pa, ki bi preksšili to določilo, bi

morali odvzeti vozniško dovo -
ljenje za določeno dobo ali za
vse življenje, Brezobzirnim voz-
nikom bi bilo treba naložiti
občutnejše denarne kazni in ne
samo simbolične, kot se zdaj v
praksi. Če bo tak objestnejš mo-
ral npr. plačati globo 1.000.-
Ndin, bo prihodnjič raje vozil
obzirneje. Najnižja kazen naj
bi bila 300 Ndin.

Nadalje obtožujem naše gostince,
ki še kar naprej točijo vinje-
nim voznikom alkoholne pijače.
Tudi za te naj zakon predvidi
občutne denarne kazni.

Opominjam soljudi, soobčane,
poslance in odgovorne funkcio-
narje, naj čimprej storiijo vse
potrebno za čimbolj uspešno
preventivo, da nam zlo na na -
ših cestah ne bo dan za dnem ne
zadržno uničevalc domačih in
tujih življenj. Znamenje indu -
strijske razvite dežele ni samo
število avtomobilov na cestah,
temveč naj bodo urejene tudi
cestnoprometne razmere avtomo-
bilizma in etos voznikov za kr-
mili. Vse to so stvari, ki pa -
dajo na vest družbi, ki želi bi-
ti sodobna, razvita in posebej
še - socialistična.

Pričakujem, da me bo v teh po-
zivih naša javnost podprla, saj
ne pišem teh misli zaradi sebe,
ki sem izgubil vse, temveč za-
radi vas, l j u d j e , ki pa
lahko že jutri izgubite najdraž-
je in tudi lastno življenje, če
se ne bomo čimprej osvestili v
razumnosti in odgovornosti drug
do drugega."

Premislimo o gornjih besedah in
jih upoštevajmo! Obzirna in pa-
metna vožnja vseh voznikov bi
obravnavani problem ublažila.

FILMSKI SPORED V KINU "SVOBODA"
ŽIRI v času od 15.8. do 15.9.1969

- 16.in 17. MOST NA REKI KVAJ
VIII. angleški vojni
- 20.VIII. POVEST O LJUBZENI
sovjetski
- 23.in 24. ČLOVEK IZ HONGKONGA
VIII. francoski avanturistični
27. VIII. VELIČANSTVENI LETALCI
ameriška komedija
- 30.in 31. ZLATA SRELA
VIII. ameriški avanturist.
3. IX. RAJ NA HAVAJSKI NAČIN
ameriški glasbeni
- 6.in 7. PESEM PRERIJE
IX. nemški
10. IX. TIGER LJUBI SUROVO MESCO
francoski kriminalni
- 13.in 14. TOPLI PLEN
IX. francoski

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo
ALPINE tovarne obutve ŽIRI

Ureja ga uredniški odbor: Silvo
Burnik, Jože Peternelj, Albinca
Možina, Vladimir Pivk, A l f o n z
Zajec, Anton Žakelj, Anton Krubar
Ivan Capuder - odgovorni urednik
Majda Jesenko - glavni urednik.

Izhaja mesečno. Naklada 1000 iz-
vodov.

Žiri, 15. avgusta 1969

JOŽE PODCERNIK

A P O K A L I P S A N O Č I

Južni veter, stara koča,
 glas zavijanja volkov,
 plazu odmevi od sosednja
 kriki drevja: glas strahov

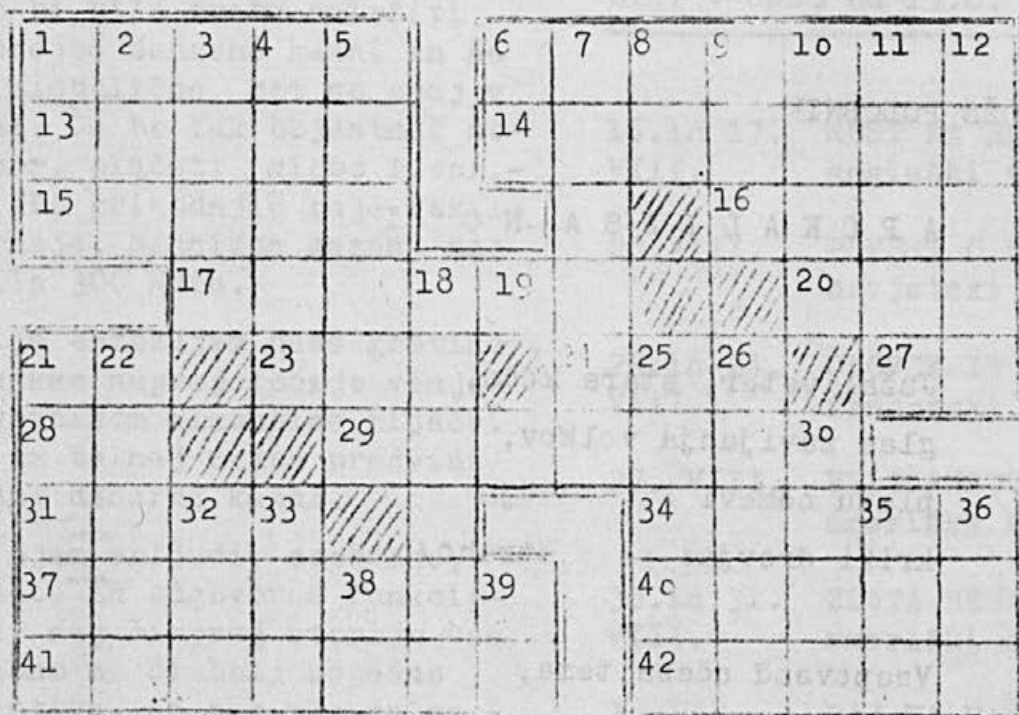
Vsepovsod očesa teme,
 nebne pege reže blisk,
 v streho ujeto je grmenje
 in na šipe dežja vrisk.

Starec c starko, miza s stoli,
 klop ob peči - svet brez sna
 v črni groti kot da moli
 z blaznim smehom moč pekla.

Vabimo vse bravce, da sodelujejo s svojimi prispevki v našem glasilu.

Uredništvo

K R I Ž A N K A

VODORAVNO: 1. priimek dveh slovenskih kiparjev, 6. pripadnica jugoslovanske narodnostne skupine, 13. nekdanji prebivalci na našem ozemlju, 14. mesto v Franciji ob reki Loiri, 15. gradbeni material, 16. občutek odpora do ostudnega, 17. strupena brezbarvna tekočina iz bencola za izdelovanje barv, zdravil in umetnih snovi, 20. znamka nemškega čistilnega sredstva, ki se prodaja tudi pri nas, 21. osebni zaimek, 23. ljubkovalno ime za očeta, 24. Jud, 27. kemični znak za američij, 28. avtomobilska oznaka Uroševca, 29. slaboten človek, kdor je slabotne postave, 31. denarna enota Perzije, 34. skupina, 37. število v kemiji, ki pove, s koliko atomi vodika se veže določena prvina, 40. štít, ovoj, 41. okamenel cvet ali cvetni odtis v kamnu, 42. znamka čeških težjih avtomobilov.

NAVPIČNO: 1. izdelek upodobljajočega umetnika, 2. krilo rimske konjenice, 3. pega, madež, 4. ime naših ženskih kopit, 5. ime prejšnjega sovjetskega premiera (Hruščov), 6. pomožni glagol, 8. okrajšava za dledeči, 9. velika nemška industrijska družba, 10. Zolajev roman, 11. usnjen bič na več jermenov in vozlov, simbol carskega absolutizma, 12. država v Indijski uniji, 18. sovražnik perjadi (dvojina), 21. drevo, na katerem goje sviloprejke, 22. zahodni del Nove Gvineje, 25. v bloke ali palice vlita kovina, 26. tekma, 30. čaščenje, slepo oboževanje oseb, 32. ženski pevski glas, 33. okrajšano moško ime, 35. pripadnik ene od petih najvišjih plemiških stopenj v Angliji, 36. samoglasnik, soglasnik in samoglasnik, 38. avtomobilska oznaka Nizozemske.

Sestavil: Vladimir RAVN